

Основна школа „Стари град“ у Ужицу

ПРОГРАМ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

предмета музичка култура за 5. разред

за период 2018-2022.године

Одељења: **5-1,2,3,4**

Наставница:

мр Александра Тијанић Славујевић

Напомена: Све евентуалне корекције програма наставе и учења музичке културе биће праћене и евидентиране кроз месечне планове и дневне припреме или на неки други одговарајући начин у складу са природом корекције.

Програм је израђен према одредбама чланова 60. и 61. ЗОСОВ-а (88/2017) и члана 26/а Закона о основном образовању у васпитању

Циљеви основног образовања и васпитања

Члан 21. ЗОСОВ

Основни циљеви основног образовања и васпитања јесу:

- 1) обезбеђивање добробити и подршка целовитом развоју ученика;
- 2) обезбеђивање подстицајног и безбедног окружења за целовити развој ученика, развијање ненасилног понашања и успостављање нулте толеранције према насиљу;
- 3) свеобухватна укљученост ученика у систем образовања и васпитања;
- 4) развијање и практиковање здравих животних стилова, свести о важности сопственог здравља и безбедности, потребе неговања и развоја физичких способности;
- 5) развијање свести о значају одрживог развоја, заштите и очувања природе и животне средине и еколошке етике, заштите и добробити животиња;
- 6) континуирано унапређивање квалитета процеса и исхода образовања и васпитања заснованог на провереним научним сазнањима и образовној пракси;
- 7) развијање компетенција за сналажење и активно учешће у савременом друштву које се мења;
- 8) пун интелектуални, емоционални, социјални, морални и физички развој сваког ученика, у складу са његовим узрастом, развојним потребама и интересовањима;
- 9) развијање кључних компетенција за целоживотно учење и међупредметних компетенција у складу са развојем савремене науке и технологије;
- 10) развој свести о себи, стваралачких способности, критичког мишљења, мотивације за учење, способности за тимски рад, способности самовредновања, самоиницијативе и изражавања свог мишљења;
- 11) оспособљавање за доношење ваљаних одлука о избору даљег образовања и занимања, сопственог развоја и будућег живота;
- 12) развијање осећања солидарности, разумевања и конструктивне сарадње са другима и неговање другарства и пријатељства;
- 13) развијање позитивних људских вредности;
- 14) развијање компетенција за разумевање и поштовање права детета, људских права, грађанских слобода и способности за живот у демократски уређеном и праведном друштву;
- 15) развој и поштовање расне, националне, културне, језичке, верске, родне, полне и узрастне равноправности, толеранције и уважавање различитости;
- 16) развијање личног и националног идентитета, развијање свести и осећања припадности Републици Србији, поштовање и неговање српског језика и матерњег језика, традиције и културе српског народа и националних мањина, развијање интеркултуралности, поштовање и очување националне и светске културне баштине;
- 17) повећање ефикасности употребе свих ресурса образовања и васпитања, завршавање образовања и васпитања у предвиђеном року са минималним продужетком трајања и смањеним напуштањем школовања;
- 18) повећање ефикасности образовања и васпитања и унапређивање образовног нивоа становништва Републике Србије као државе засноване на знању.

Циљ учења музичке културе је да код ученика, развијајући интересовања за музичку уметност, стваралачко и критичко мишљење, естетске критеријуме, формира естетску перцепцију и музички укусу, као и одговоран однос према очувању музичког наслеђа и култури свога и других народ

Предметни исходи	Стандарди	Компетенције Опште међупредметне компетенције	Назив теме/ садржај	Кључни појмови	Начини и поступци остваривања програма (Дидактичко-методичко упутство)	Начин провере остварености исхода
<p>- наведе начине и средства музичког изражавања у праисторији и античком добу;</p> <p>- објасни како друштвени развој утиче на начине и облике музичког изражавања;</p> <p>- искаже своје мишљење о значају и улози музике у животу човека;</p> <p>- реконструише у сарадњи са другима начин комуникације кроз музику у смислу ритуалног понашања и пантеизма;</p> <p>- идентификује утицај ритуалног понашања у музици савременог доба (музички елементи, наступ и сл.);</p>	<p>МК. 1.1.1. препозна основне елементе музичке писмености</p> <p>МК. 1.1.2. опише основне карактеристике</p> <p>- историјско–стилских периода</p> <p>- народног стваралаштва</p> <p>Ученик уме да анализира повезаност:</p> <p>МК. 2.1.2. структуре и драматургије одређеног музичког жанра</p> <p>МК. 2.1.3. облика народног музицирања са специфичним контекстом народног живота</p> <p>МК. 3.1.2. разуме историјске и друштвене околности настанка жанра и облика музичког фолклора</p> <p>МК. 3.1.3. критички и аргументовано образлаже свој суд</p> <p>МК. 3.1.4. уме креативно да комбинује изражајне музичке елементе у естетичком контексту</p>	<p>-компетенција за учење</p> <p>-комуникација</p> <p>-естетичка компетенција</p> <p>-рад са подацима и информацијама</p>	<p>ЧОВЕК И МУЗИКА</p> <p><u>Човек у праисторији</u></p> <p>Улога музике у првобитном друштву;</p> <p>Човек и ритуал: улога музике у ритуалу (музичкоантрополошка истраживања);</p> <p>Магијска моћ музике;</p> <p>Елементи музичког тока: покрет, ритам (ритам као основа ритуала), коло/групни плес;</p> <p>Покрет: порекло плеса;</p> <p>Слушање/доживљај ритма телом;</p> <p>Најстарија фолклорна музичка традиција у Србији и светске баштине.</p> <p><u>Човек Антике</u></p> <p>Божанска природа музике:</p> <p>- митолошка свест античког човека;</p> <p>- музички атрибути богова;</p> <p>- музика и држава.</p> <p>Музика у храму и музика на двору;Примери различитих инструмената и музичких облика у античким цивилизацијама;</p> <p>Улога и место музике у античким цивилизацијама: Индија, Сумер/Вавилон, Кина, Египат, Грчка, Рим;</p> <p>Појава првих нотација, пентатоника;</p>	<p>покрет, ритам, мелодија</p>	<p>Користити методе/технике и облике рада које активирају ученикеда буду самосталнији у раду: анализа музичких примера, фотографија, ППТ, видео матаријала.</p> <p>Инсистирање на корелацији са другим предметима: историја, ликовна култура, географија.</p> <p>Коришћење ЛОГОС-овог е-уџбеника: видео и аудио записи, квизови, ППТ.</p>	<p><i>Формативно, свакодневно оцењивање усмених одговора ученика.</i></p> <p><i>Самоевалуација и евалуација на крају полугодишта и током појединих часова</i></p>

<p>- класификује инструменте по начину настанка звука; - опише основне карактеристике ударалјки; - препозна везу између избора врсте инструмента и догађаја, односно прилике када се музика изводи; - користи могућности ИКТ-а у примени знања о музичким инструментима (коришћење доступних апликација);</p>	<p>МК. 1.1.1. препозна основне елементе музичке писмености МК. 1.1.2. опише основне карактеристике - музичких инструмената и састава Ученик уме да анализира повезаност: МК. 2.1.1. музичких елемената и карактеристика музичких инструмената са музичком изражајношћу МК. 3.1.1. зна функцију елемената музичке писмености и извођачких састава у оквиру музичког дела МК. 3.1.3. критички и аргументовано образлаже свој суд</p>	<p>-комуникација -естетичка компетенција -компетенција за учење -рад са подацима и информацијама</p>	<p>МУЗИЧКИ ИНСТРУМЕНТИ</p> <p>Најстарији инструменти: тело, ударалјке, дувачки, жичани; Ударалјке - настанак, првобитни облик и развој; Ритмичке ударалјке као најједноставнија група инструмената; Мелодијске ударалјке;</p>	<p>мелодија, ритам, инструменти</p>	<p>Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: видео и звучниј записа, фотографија, ППТ, доступне ИКТ апликације. Користити претходна знања ученика. Повезати са историјским контекстом. Коришћење ЛОГОС-овог е- уџбеника</p>	<p><i>Формативно, свакодневно оцењивање усмених одговора ученика.</i> <i>Самоевалуација и евалуација на крају полугодишта и током појединих часова</i></p>
--	--	---	---	-------------------------------------	---	---

<ul style="list-style-type: none"> - изражава се покретима за време слушања музике; - вербализује свој доживљај музике; - идентификује ефекте којима различити елементи музичке изражајности (мелодија, ритам, темпо, динамика) утичу на тело и осећања; - анализира слушано дело у односу на извођачки састав и инструменте; - илуструје примере коришћења плесова и музике према намени у свакодневном животу (војна музика, обредна музика, музика за забаву...); - критички просуђује лош утицај прегласне музике на здравље; - понаша се у складу са правилима музичког бонтона; - користи могућности ИКТ-а за слушање музике; 	<p>МК. 1.2.1. именује музичке изражајне елементе</p> <p>МК. 1.2.2. именује извођачки састав</p> <p>МК. 1.2.4. именује српски музички фолклор</p> <p>МК. 2.2.1. опише и анализира карактеристике звучног примера кроз садејство опажених музичких елемената</p> <p>МК. 2.2.2. препозна структуру одређеног жанра</p> <p>Ученик уме да анализира слушни пример и открије везу опажених карактеристика са:</p> <p>МК. 3.2.1. структуралном и драматуршком димензијом звучног примера</p> <p>МК. 3.2.2. жанровским и историјско– стилским контекстом звучног примера</p> <p>МК. 3.2.3. контекстом настанка и примене различитих облика музичког фолклора</p>	<p>-комуникација</p> <p>-естетичка компетенција</p> <p>-компетенција за учење</p> <p>-одговоран однос према здрављу</p>	<p>СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ</p> <p>Елементи музичке изражајности - темпо, динамика, тонске боје различитих гласова и инструмената;</p> <p>Слушање вокалних, вокално-инструменталних и кратких инструменталних композиција, домаћих и страних композитора;</p> <p>Слушање дела најстарије фолклорне традиције српског и других народа;</p> <p>Слушање народних и уметничких дела инспирисаних фолклором народа и народности, различитог садржаја, облика и расположења, као и музичких прича;</p>	<p>мелодија, ритам, динамика, темпо, покрет</p>	<p>Основни методски приступ је од звука ка теорији.</p> <p>Јасно формулисати упутства како би ученици знали на шта да усмере пажњу приликом слушања.</p> <p>Постепено проширивати опажајни капацитет код ученика усмеравајући их на специфичности музичког дела пре слушања.</p> <p>Ученичка знања из различитих области повезати и ставити у функцију разумевања дела, подстичући креативност и критичко мишљење.</p> <p>Користити илустрације, ППТ и ИКТ када је могуће.</p> <p>Подстићати ученике на изношење свог мишљења уз аргументовано образлагање.</p>	<p><i>Формативно, свакодневно оцењивање усмених одговора и активности ученика.</i></p> <p><i>Самоевалуација и евалуација на крају полугодишта и током појединих часова</i></p> <p><i>Домаћи задатак</i></p>
---	--	---	---	---	---	---

<p>- пева и свира самостално и у групи; - примењује правилну технику певања (правилно дисање, држање тела, артикулација); - кроз свирање и покрет развија сопствену координацију и моторику; - користи различита средства изражајног певања и свирања у зависности од врсте, намене и карактера композиције; - исказе своја осећања у току извођења музике; - примењује принцип сарадње и међусобног подстицања у заједничком музицирању; - учествује у школским приредбама и манифестацијама; - користи могућности ИКТ-а у извођењу музике (коришћење матрица, караоке програма, аудио снимака...);</p>	<p>МК. 1.3.1. пева једноставне дечије, народне или популарне композиције МК. 1.3.2. изводи једноставне дечије, народне или популарне композиције на бар једном инструменту МК. 3.3.1. изведе разноврсни музички репертоар певањем и свирањем као солиста и у школским ансамблима.</p>	<p>-естетичка компетенција -сарадња -комуникација -одговоран однос према здрављу -компетенција за учење</p>	<p>ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ</p> <p>Певање Певање песама по слуху самостално и у групи; Певање песама из нотног текста солмизацијом; Извођење једноставних ритмичких и мелодијских мотива (у стилу) музике старих цивилизација певањем; Певање песама у комбинацији са покретом;</p> <p>Свирање Свирање песама и лакших инструменталних дела по слуху на инструментима Орфовог инструментарија и/или на другим инструментима; Свирање дечјих, народних и уметничких композиција из нотног текста; Извођење дечијих, народних и уметничких игара; Извођење једноставних ритмичких и мелодијских мотива (у стилу) музике старих цивилизација на инструментима или покретом;</p>	<p>мелодија, ритам, динамика, текст, темпо</p>	<p>Користити методе/технике и облике рада који подстичу ученике за самостални рад, рад у пару или групи. Кроз одговарајуће примере музичких вежби и композиција обрадити елементе музичке писмености. Обратити пажњу на правилно дисање, положај тела и дикцију. Узети у обзир гласовне могућности ученика. За инструментално музицирање користити ритмичке и мелодијске инструменте. Могу се користити нотни примери који су солмизацијом обрађени. Примељивати принцип активног учешћа ученика на часу. Коришћење аудио или видео снимака или матрица када је могуће. Посета концерта, у складу са могућностима</p>	<p><i>Формативно, свакодневно оцењивање активности ученика, певањем и свирањем. Самоевалуација и евалуација на крају полугодишта и током појединих часова</i></p>
---	---	--	--	--	--	---

<p>- користи музичке обрасце у осмишљавању музичких целина кроз певање, свирање и покрет;</p> <p>- изражава своје емоције осмишљавањем мањих музичких целина;</p> <p>- комуницира у групи импровизујући мање музичке целине гласом, инструментом или покретом;</p> <p>- учествује у креирању школских приредби, догађаја и пројеката;</p> <p>- користи могућности ИКТ-а за музичко стваралаштво.</p>	<p>Ученик уме да:</p> <p>МК. 1.4.1. направи музичке инструменте користећи предмете из окружења</p> <p>МК. 1.4.2. осмисли мање музичке целине на основу понуђених модела</p> <p>МК. 1.4.3. изводи пратеће ритмичке и мелодијско–ритмичке деонице на направљеним музичким инструментима МК. 1.4.4. учествује у одабиру музике за дати жанровски и историјски контекст.</p> <p>Ученик уме да:</p> <p>МК. 3.4.1. осмишљава пратеће аранжмане за Орфов инструментаријум и друге задате музичке инструменте</p> <p>МК. 3.4.2. импровизује и/или компоује мање музичке целине (ритмичке и мелодијске) у оквиру различитих жанрова и стилова</p> <p>МК. 3.4.3. осмисли музику за школску представу, приредбу или перформанс.</p>	<p>-естетичка компетенција</p> <p>-комуникација</p> <p>-сарадња</p> <p>-компетенција за учење</p>	<p>МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО</p> <p>Креирање пратње за песме ритмичким и звучним ефектима, користећи притом различите изворе звука;</p> <p>Креирање покрета уз музику коју ученици изводе;</p> <p>Осмишљавање музичких питања и одговора, ритмичка допуњалка, мелодијска допуњалка са потписаним текстом, састављање мелодије од понуђених мотива;</p> <p>Импровизација мелодије на задати текст;</p> <p>Импровизација дијалога на инструментима Орфовог инструментарија и другим инструментима;</p> <p>Израда једноставних музичких инструмената;</p> <p>Реконструкција музичких догађаја у стилу старих цивилизација.</p>	<p>мелодија, ритам, динамика, тампо</p>	<p>Користити методе/технике и облике рада који подстичу ученике на музичко стваралаштво, самостално, групно и у пару.</p> <p>Користити корелацију са ликовном кутуром.</p> <p>Креативна употреба мултимедија: ППТ, ИКТ, аудио и видео снимци, мобилни телефони.</p>	<p><i>Формативно, свакодневно награђивање ученика за било који облик музичког стваралаштва. Самоевалуација и евалуација на крају полугодишта и током појединих часова</i></p>
--	--	---	---	---	---	---

ПЛАН ЕВАЛУАЦИЈЕ

Упутство за формативно и сумативно оцењивање ученика

Шта пратимо	Критеријуми оцењивања	Поступак	Инструменти оцењивања	Време
<p>Степен остварености циљева и прописаних, односно прилагођених стандарда постигнућа у току савладавања програма предмета;</p> <p>процењују се: вештине изражавања и саопштавања; разумевање, примена и вредновање научених поступака и процедура; рад са подацима и рад на различитим врстама текстова; уметничко изражавање; вештине, руковање прибором, алатом и технологијама и извођење радних задатака.</p>	<p>ученик који остварује веома значајан напредак у савладавању програма предмета и у потпуности самостално испуњавања захтеве који су утврђени на основном и средњем нивоу, као и већину захтева са напредног нивоа посебних стандарда постигнућа, односно захтева који су одређени индивидуалним образовним планом и прилагођеним стандардима постигнућа, добија оцену одличан (5);</p>	<p>- Формативно оцењивање: Свакодневно бележење активности ученика на часу у свеску евиденције наставника</p>	<p>Број јављања: За јављање + За јављање више пута ++ За давање комплетног, потпуног одговора на тежа питања +5 Ко не зна одговор -</p>	<p>Свакодневно бележење током године</p>
	<p>ученик који остварује значајан напредак у савладавању програма предмета и у потпуности, самостално, испуњавања захтеве који су утврђени на основном и средњем нивоу, као и део захтева са напредног нивоа посебних стандарда постигнућа уз мању помоћ наставника, односно захтева који су одређени индивидуалним образовним планом и прилагођеним стандардима постигнућа, добија оцену врло добар (4);</p>	<p>- Усмено одговарање</p>	<p>Свеобухватност одговора Хронолошка прецизност Хоризонтално и вертикално повезивање градива Самосталност у одговарању</p>	<p>По потреби</p>
	<p>ученик који остварује напредак у савладавању програма предмета и у потпуности, самостално испуњавања захтеве који су утврђени на основном и већи део на средњем нивоу посебних стандарда постигнућа, односно захтева</p>	<p>-Редовност доношења домаћег</p>	<p>За три недоношења домаћег -1 у свеску, а након опомене и у дневник За редовно доношење домаћег задатка-5</p>	<p>Свакодневно током године, праћење/ пресек на крају године</p>
		<p>Прегледање свески</p>	<p>Уредност Све забележено са часова</p>	<p>На крају наставне године</p>
		<p>Певање и/или свирање песама и/или композиција</p>	<p>Учесталост активности на часовима Ритмичка и мелодијска прецизност Ангажовање самостално и у пару/групи Активно учешће у раду</p>	<p>Пресек стања сваког месеца</p>
		<p>Препознавање слушаних и обрађених композиција</p>	<p>Прецизни одговори Сакосталност у одговарању</p>	<p>Свакодневно бележење током године</p>

		који су одређени индивидуалним образовним планом и прилагођеним стандардима постигнућа, добија оцену добар (3);	Музичко стварање	Ангажовање и труд Поштовање задатог материјала и инструкција Сарадња у пару или групи	Свакодневно бележење током године
		ученик који остварује минималан напредак у савладавању програма предмета и испуњавања уз помоћ наставника захтеве који су утврђени у већем делу основног нивоа постигнућа, односно захтеве који су одређени индивидуалним образовним планом и прилагођеним стандардима постигнућа и, добија оцену довољан (2);	- Групни рад (посматрање наставника, излагање група, процена осталих ученика)	Сарадња у групи (сви чланови су укључени, сви имају задато забележено у свескама...) Степен знања свих чланова групе	По потреби
			- Рад у пару (посматрање наставника, излагање парова, процена осталих ученика)	Квалитативно и квантитативно процењивање резултата рада група (пано, табела...)	
				Прва три пара која прва ураде задатак добијају +5 Сви парови који ураде задатак добијају + Парови који не раде задато на часу добијају -	По потреби
Ангажовање ученика у настави	одговоран однос према раду, постављеним задацима, и исказано интересовање и мотивацију за учење и напредовање. активно учествовање у настави, сарадњу са другима	веома висок степен ангажовања ученика (5)	Вођење евиденције од стране наставника о: -Броју јављања на часовима	-Све што је рађено на часу налази се у свескама -Број и квалитет добровољног учешћа у разним наставним и ваннаставним активностима (приредбе, концерти, наступи, израда паноеа, кратко предавање, вођење квиза, израда асоцијација...)	-Пресек стања по тромесечјима
		висок степен ангажовања ученика (4)	-Броју успешности у групном раду, раду у пару		
		уз ангажовање ученика (3)	-Учешћу у хору, приредбама, ваннаставним активностима		
		ангажовање ученика (2)	-Несебичном пружању помоћи другим ученицима -Израда паноеа, ППТ, различитих врста излагања		